

Osnovna šola Pirniče

Zg. Pirniče 37 b

1215 Medvode

39. državni festival Turizmu pomaga lastna glava

TRADICIJA V TRENDU

SOTOČJE TRADICIJE IN MODE

Kako ekologija, tradicija in jeans oblikujejo
prihodnost?

Projektno nalogo napisale: Sara Mis, Nika Planinc, Viktorija Ana Šušteršič,
Neja Vavkman, Manja Goslar

Mentorica: Tamara Jenko

Zg. Pirniče, 2025

Zahvaljujemo se naši mentorici Tamari Jenko, za vso spodbudo, podporo in pomoč pri delu in iskanju idej.

Zahvaljujemo se ravnateljici Osnovne šole Pirniče za odobritev projekta Turizmu pomaga lastna glava.

Zahvaljujemo se gospe Rozaliji Strojan za učne ure vezenja.

Zahvaljujemo se gospe Jasni Jelen in njeni hčeri, ki sta nam predstavili delo modne fakultete in reciklažo nošenih oblačil.

Hvala vsem ostalim sodelujočim, za pripravljenost in sodelovanje pri našem projektnem delu.

Vsebina

1. UVOD	5
TURISTIČNA IDEJA.....	5
2. RAZISKOVALNI DEL	6
POMEN OBLAČIL ZA ČLOVEKA.....	6
TRAJNOSTNA MODA.....	6
ZGODOVINA OBLAČIL PO SVETU	7
ŠE NEKAJ STATISTIKE.....	8
ISKANJE IDEJ	9
POSTAVITEV CILJEV	9
ORGANIZACIJA DELA.....	9
3. PROJEKT SOTOČJE TRADICIJE IN MODE.....	10
OBČINA MEDVODE	10
ZGODOVINA OBČINE MEDVODE	11
LOKALNE ZNAMENITOSTI	11
NAMEN PROJEKTA.....	12
IZDELKI IZ JEANSA	12
PENTLJE IZ JEANSA.....	13
VEZENJE	15
4. TRŽENJE PRODUKTA	15
NAČRT OGLAŠEVANJA	15
TIC MEDVODE-TURISTIČNO INFORMATIVNI CENTER MEDVODE.....	15
KUD PIRNIČE-KULTURNI DOM PIRNIČE	16
TRŽENJE ŠE DRUGJE.....	16
SODELOVANJE NA TURISTIČNI TRŽNICI	16
FINANČNI NAČRT	17
5. ZAKLJUČEK	17
6. VIRI IN LITERATURA	17

Kazalo slik:

<i>Izdelki iz jeansa</i>	10
<i>Grb občine Medvode</i>	10
<i>Slika 1</i>	13
<i>Slika 2</i>	13
<i>Slika 3</i>	13
<i>Slika 4</i>	13
<i>Slika 5</i>	13
<i>Slika 6</i>	13
<i>Slika 7</i>	14
<i>Slika 8</i>	14
<i>Slika 9</i>	14
<i>Slika 10</i>	14
<i>Slika 11</i>	14
<i>Slika 12</i>	14
<i>Slika 13</i>	14
<i>Medvoški lok</i>	15
<i>Aljažev stolp</i>	15
<i>Sotočje Save in Sore</i>	15

1. UVOD

Moda je že od nekdaj pomembna v družbi, kulturi in tradiciji. Skozi stoletja so se v različnih delih sveta razvijale unikatne tehnike izdelave in okraševanja oblačil, ki so odražale življenjski slog, vrednote in položaj posameznih ljudi. Danes pa se moda sooča z novimi izzivi – hitra proizvodnja oblačil, velik tekstilni odpad in negativni vplivi na okolje so postali pogoste teme, ki zahtevajo nove pristope in rešitve. Prav zato je vse bolj pomembno, da združimo tradicijo z inovativnimi pristopi ter poiščemo načine, kako ustvarjati trajnostno modo, hkrati pa bi čim manj škodovali okolju.

V okviru turističnega krožka na osnovni šoli smo se odločili raziskati prav to – kako lahko povežemo tradicijo in modo ter obenem skrbimo za okolje. Naš projekt se osredotoča na izdelavo novih oblačil iz odpadnega jeansa, ki velja za enega najbolj razširjenih, a hkrati okolju škodljivih materialov v tekstilni industriji. Proizvodnja jeansa porabi ogromne količine vode in energije, pri barvanju tkanine pa nastajajo škodljive kemikalije, ki onesnažujejo okolje. Vendar pa je jeans zaradi svoje vzdržljivosti idealen material za ponovno uporabo, kar odpira priložnost za kreativno predelavo in podaljševanje njegove življenjske dobe.

Poleg ekološkega vidika ponovne uporabe novih oblačil smo se osredotočili tudi na kulturnega. Pri oblikovanju novih oblačil smo se zgledovali po tradicionalnih slovenskih vzorcih in tehnikah izdelave oblačil, ki so se prenašale iz roda v rod. Ročno vezenje je bilo nekoč ključni del oblačilne dediščine, danes pa jih lahko s sodobnim oblikovanjem vključimo v trajnostno modo. Tako bomo ustvarili unikatna oblačila, ki bodo nosila zgodbo preteklosti, hkrati pa bodo primerna za sodobnega človeka.

Cilj naše seminarske naloge je raziskati povezavo med tradicijo in modo, opozoriti na pomen trajnostnega oblikovanja ter prikazati konkretne primere, kako lahko iz odpadnega jeansa ustvarimo nekaj novega in unikatnega. S tem želimo spodbuditi razmišljanje o odgovorni potrošnji, vrednosti ročnega dela in ohranjanju kulturne dediščine na kreativen in sodoben način.

Zelo pomembno se nam je zdelo ozaveščati mlade o ekologiji in ponovni uporabi oblačil, saj so oni naša prihodnost. Zato smo k turističnem krožku povabili tudi mlajše učence. Slednji so se nam radi volje pridružili in nam pomagali iskati ideje, kar nam je pomagalo najti nove in boljše cilje ter nam odprlo nove poti do ponovne uporabe oblačil.

TURISTIČNA IDEJA

Tema letošnjega 39. festivala Turizmu pomaga lastna glava je tradicija v trendu. Tema nam je podala izhodišče za razmišljanje o ponovni uporabi oblačil. Te bi predelali tako, da bi povezovali modo preteklosti in sedanjosti. Zato smo se odločili, da bomo iz odpadnega jeansa izdelali nova unikatna oblačila. Na izdelana oblačila pa bi izvezli vezenine, ki oblačila povezovala z našim krajem in občino Medvode. Hkrati pa bi s ponovno uporabo oblačil skrbeli za okolje. Oblačila bi razstavili v KUD-u Pirniče in s tem ljudi ozaveščali o ponovni uporabi oblačil in kako pomembno je to za naše okolje. S ponovno uporabo oblačil bi pomagali okolju, z vezeninami pa bi povezali sedanjost in preteklost z našim krajem. Središče novih oblačil iz odpadnega jeansa pa so pentlje, ki jih je preprosto izdelati tudi iz manjših

kosov odpadnega jeansa. Izdelovali smo tudi druge kose oblačil in druge drobnarije, ki so tako kot nova oblačila zelo uporabni. Zato upamo, da bomo z našim projektom navdušili tudi druge ljudi in bo tako manj odvrženega jeansa in drugih oblačil. Naše mnenje je, da so tudi predelana in ponovno porabljena oblačila lepa in uporabna tudi v vsakdanjem življenju, s tem pa tudi skrbimo za okolje.

2. RAZISKOVALNI DEL

Letos smo se mladi turisti odločili raziskati vse o jeansu, trajnostni modi in trendih.

POMEN OBLAČIL ZA ČLOVEKA

Obleka naredi človeka.

Zagotovo ste že kdaj slišali ta znan slovenski pregovor. Ta pomeni, da je pomembno, kako se oblečemo, saj nas ljudje ocenjujejo tudi po zunanjem izgledu. Naša oblačila na ljudi okoli nas močno vplivajo. Verjamete ali ne, iz urejenega videza ljudje sklepajo, da smo zanesljivi, da smo iz urejene družine, da smo spodobni in celo bolj inteligentni!

TRAJNOSTNA MODA

Trajnostna moda označuje kolekcije oblačil in je nasprotje t.i. hitri modi, to so zelo ugodna, nova, moderni in manj kakovostna oblačila. V trajnostni modi se uporabljajo ekološki materiali; naravna vlakna, tkanine in barvila, ki so prijazni do okolja.

Trajnostno modo odlikuje tudi to, da lahko oblačila uporabljamo dalj časa. Zavržemo jih šele takrat ko niso več uporabna in nikakor ne takrat, ko niso več moderna, s tem pa zmanjšamo količino odpadkov.

Oblučila so zelo kakovostna, žal ne tako »poceni«, vendar jih lahko uporabljamo tudi do 20 let.

Trajnostna moda podpira domače gospodarstvo in se trudi zmanjšati dolge prevoze oblek, poleg tega pa dobivajo proizvajalci dostojne plače.

Letos smo se tudi mi odločili biti trajnostni:

- izdelke smo izdelali iz neuporabnih, ponošenih kavbojk,
- naši izdelki so kvalitetni in namenjeni za dolgoročno uporabo,
- modni dodatki in oblačila so izdelani v našem lokalnem okolju, prodajali pa naj bi se v lokalnih trgovinah,
- izdelali pa smo jih prostovoljci.

Ugotovili smo, da smo lahko bolj trajnostni z kupovanjem v t.i. second-hand trgovinah z oblačili iz druge roke, ki so v zadnjem času postale kar popularne. Pametno je kupovati kvalitetna oblačila, čeprav za njih porabimo malo več denarja, zato pa jih lahko uporabljamo dalj časa. Dobro je, da si modne dodatke izmenjujemo in, da oblačila po tem, ko jih ne bi več

uporabljali podarimo oz. jih oddamo v second-hand trgovino, lahko pa jih tudi prodamo. Pomembno je podpirati lokalno. S tem imamo še vedno dovolj lepih in uporabnih oblačil, pomagamo ljudem in kar je najpomembnejše - pomagamo okolju.

ZGODOVINA OBLAČIL PO SVETU

V tem odstavku je predstavljena zgodovina oblačil in oblačenja skozi zgodovinska obdobja. Ker smo se letos osredotočili na jeans bo zgodovina tega materiala še posebej poudarjena.

Zgodovina oblačil se je začela že v prazgodovini, saj so ljudje že takrat nekaj dali na njihov izgled. Z oblačili so ljudje izražali sebe, okolje v katerem so živeli, vero, ki so ji pripadali in družbeni položaj. O tem pričajo jamske poslikave in arheološke najdbe izpred 27 tisoč let. Obleke so bile zelo preproste, narejene iz prepletenega ločja, trav in živalskih kož. Takrat so odkrili tudi usnje, s tem, da so kožam odstranili dlako. Sčasoma sta se pojavila tudi lan in volna. Večinoma je bilo po svetu z oblačili tako, na Japonskem pa so takrat že poznali svilo.

V starem veku so se oblačila razlikovala glede na tedanje visoke kulture.

Stari Egipčani so v tem obdobju že poznali volno, svilo in bombaž. Oblačila so bila pobarvana in praktična. Egipčani so uporabljali tudi nakit in obutev.

Asirska in babilonska oblačila so bila bombažna, pobarvana in polna vzorcev. Poznali so tudi usnje iz katerega so izdelovali obutev.

Perzijci so prišli iz vzhod in močno vplivali na kulturo oblačenja v Evropi. Značilna so bila njihova anatomske oblikovana oblačila, orientalski vzorci, hlače, tunike z rokavi, usnjeni gležnarji in škornji s kljukasto konico.

Stari Grki so najpogosteje uporabljali bela oblačila in štirikotne tunike. Le te so bile enostavne in nagubane ter so poudarile skladnost človeškega telesa. Le redko so nosili obutev, poznali pa so sandale z jermenimi in usnjene škornje.

Rimski stil oblačenja je bil podoben grškemu. Osnova je bila tunika, preko nje so nosili različna ogrinjala imenovana tudi toge. Nosili so tudi sandale, natikače in škornje različnih materialov.

V srednjem veku je bilo na oblačilih opaziti velik vpliv starega veka. Srednjeveška oblačila so se razvila na podlagi romanskih oblačil in so postajala vedno bolj ozka in zahtevna za šivanje. V 11. stoletju je prišlo do začetka poklicnega čevljarstva in krojaštva.

V gotiki so nosili obleke z dolgimi vlečkami, visokimi rogljati in koničaste klobuke.

V renesansi so se razvila nabrana krila, korzeti, krinoline in stezniki. Učenci smo izdelali tudi nekaj teh.

Za barok so značilna nekoliko bolj sproščena in udobna oblačila in uporaba težkih materialov, kot npr. žamet, saten in brokat.

Klasicizem je znan po enostavnejših, preprostejših, udobnejših in bolj praktičnih oblekah, ki so bile dostopne večnim ljudem. Uporabljale so se tudi pentlje, ki so zaščitni znak naše skupine.

V obdobju 19. in 20. stoletja so se nosile prozorne srajce in tunike, krinoline, kratka krila in oblačila primerna za oba spola.

Leta 1837 v Ameriki so bile izdelane prve kavbojke iz modrega jeansa. V 18. stoletju so jeans začeli izdelovati samo iz bombaža, saj so se povečali trgovina, suženjsko delo in nasadi bombaža. Sprva so jih izdelali za delavce, kopalce zlata in kavboje, saj so za delo potrebovali trpežnejši material. Izumil jih je Levi Straus in po njem se imenujejo kavbojke Levi's. Kavbojke so nato postale popularne in uporabljal jih je širši krog ljudstva. Običajno so hlače pobarvali z barvo indigo, pridobljeno iz rastlin in običajno so temno modre barve. Danes so kavbojke popularne po vsem svetu. To je tisti trend naše naloge. Res pa je, da proizvodnja kavbojk ni ravno prijazna okolju. Za le en par kavbojk se porabi kar 7000 litrov vode. Zato smo mladi turisti na naši šoli sklenili jeans reciklirati in izdelali smo veliko uporabnih izdelkov.

Danes se oblačimo svobodno, ne sledimo le eni modni smernici in nimamo zapovedi, kaj smemo obleči in česa ne.

ŠE NEKAJ STATISTIKE...

V preteklosti so proizvajalci predstavili dve kolekciji letno: *pomlad/poletje* in *jesen/zima*. Danes na leto predstavijo od 50 do 100 »mikro-kolekcij« na leto. Tekstilna industrija je druga najdonosnejša na svetu, takoj za naftno industrijo. Letno se tu obrne okoli 3000 milijard dolarjev. Prodaja oblačil se je povečala, od leta 2000 do leta 2014 za kar 60% in proizvodnja se podvojila. Na leto se proizvede od 80 do 150 milijonov oblačil. Največ jih proizvedejo na Kitajskem, kjer je v ospredju hitra moda. Raziskave kažejo tudi, da oblačila uporabljamo pol manj časa kot v preteklosti. S tem se povečuje tudi količina zavrženih oblačil in onesnaževanje okolja. Potrošniki kupimo okoli 80 milijonov kosov oblačil letno, to je kar 400% več kot pred dvema desetletjema. Povprečno vsak posameznik kupi 53 novih oblačil na leto, kar je štirikrat več kot leta 2000. Zaradi hitre mode se ustvari vedno več odpadkov, porabi se veliko vode in kemikalij in je tudi razlog za rast potrošnje. Nekateri ljudje se v javnosti ne želijo pojaviti v istih oblačilih, zato kupujejo vedno nova, uporabljajo pa jih v povprečju 5 let. Vsak naj bi eno oblačilo oblekel povprečno šestkrat.

Slovenci smo leta 2019 zavrgli približno 12.3 kg oblačil na prebivalca, kar je 1.3 kg več, kot evropsko povprečje. Razlog za to je neuporabnost oblačil, saj hitreje postanejo sprana, raztrgana ali spremenijo obliko. To je skupno 25,079 ton zavrženih oblačil. V Sloveniji od vseh kupljenih oblačil kupimo le 0,62% rabljenih oblačil, le 0,12% pa si jih zamenjamo ali izposodimo. Raziskave kažejo, da prepogosto kupimo poceni oblačila iz Kitajske in Bangladeša, ter, da se premalokrat odločimo za oblačila s certifikatom. To pomeni, da so naše nakupovalne navade kratkoročne - raje kupimo več oblačil nizke kakovosti za nižjo ceno, kot, da bi malo pazili na okolje. Vendar kupljenih oblačil ne nosimo dovolj, statistika kaže, da imajo slovenke v omari 70% oblačil, ki jih ne uporabljajo! Za obutev in oblačila pa porabimo letno milijardo evrov, kar je približno 1100€ na gospodinjstvo.

ISKANJE IDEJ

Pod letošnjo temo tradicija v trendu smo iskali idejo za naš projekt v okviru povezovanja s preteklostjo in sedanjostjo, hkrati pa bi poskrbeli za okolje. Že v začetku iskanja idej smo se pogovarjali o predelavi in ponovni uporabi oblačil. Tu nam je zelo pomagala učiteljica Jasna, ki nam je predstavila delo svoje hčerke. Tako smo se odločili, da bomo predelovali jeans, ki je med oblačili zelo trpežen. Tako bi naš projekt povezali z ekologijo, nato pa se je pojavilo vprašanje kako bi projekt povezali s kulturo. Tu je na plan prišla ideja, da bi na predelana oblačila izdelovali vezenine. Da bi naš projekt povezali tudi z našim krajem in občino Medvode smo se odločili, da bodo vezenine predstavljali simbole naše občine. Izvezli bi na primer znak Sotočja, Medvoški lok in Aljažev stolp. Ker je bila to najboljša ideja smo se odločili, da bomo iz odpadnega jeansa izdelovali nova oblačila in na njih izvezli simbole, ki bi oblačila povezovali z našim krajem. Prav tako smo se odločili, da bo vsak izdeloval svoj izdelek in na tem mestu so prihajale ideje o raznih hlačah, krilih, denarnicah in še mnogo več.

POSTAVITEV CILJEV

Glavni cilji našega projekta so bili izdelovanje oblačil iz odpadnega jeansa, na katerega bi izvezli simbole, ki bi naš kraj povezoval s kulturo. Postavili smo si cilje, da izdelamo čim več oblačil iz odpadnega jeansa in nanj izvezemo razne simbole. Prav tako smo oblačila želeli razstaviti v KUD- u Pirniče in tako ljudi ozaveščali o ponovni uporabi oblačil. Naš cilj ni bil samo izdelovanje oblačil za 39. festival Turizmu pomaga lastna glava, pač pa tudi uveljavljanje ponovne uporabe oblačil in drugih izdelkov v vsakdanjem življenju. Želeli smo ozaveščati ljudi, predvsem mlajše učence o ekologiji. Upamo, da so mlajši učenci, ki so prav tako sodelovali pri turističnem krožku, kaj odnesli od tega in da bodo tudi oni to prenašali na mlajše brate in sestre ter mnogi tudi na starše. Upali smo tudi, da bomo ljudem pokazali, kako lahko na lep, enostaven in okolju prijazen način zlahka naredimo nova oblačila iz odpadnega blaga. Upamo, da zdaj to uporabljajo tudi v drugih primerih. Naš cilj je bil tudi ta, da oblačila izdelana za naš projekt uporabljamo tudi v vsakdanjem življenju. Od vseh izdelkov smo se osredotočili predvsem na pentlje iz odpadnega jeansa, ki se nam zdijo lep in primeren okrasek za v lase. Poleg tega jih je zelo preprosto narediti in zanje ne potrebujemo veliko odpadnega jeansa.

ORGANIZACIJA DELA

Ko smo določili temo, smo se znašli pred vprašanjem, kje dobiti blago oziroma oblačila iz jeansa, ki niso več uporabna. Odgovor je bil bolj enostaven, kot smo si predstavljali. Vsak je od doma prinesel kakšne stare kavbojke, pa tudi mlajši učenci so nas zalagali z blagom. Sposodili smo si celo šivalni stroj, ki nam je zelo pomagal pri delu. Kljub temu je vsak prinesel šivanke in sukanec. Kot že prej omenjeno smo izdelovali predvsem oblačila, kljub temu pa se je marsikdo odločil izdelati denarnico ali torbico. Tako smo že pri šesti uri začeli s šivanjem. Vsak je delal svoj izdelek, med seboj smo si pomagali, vendar so nekateri naredili več kot drugi.

OSEBA	IZDELEK
Manja	Korzet, puščica
Viktorija Ana	Krilo, top
Neja	Torbica, pentlje
Sara	Krilo, pentlje
Nika	Denarnica, pentlje

Nekaj izdelkov, ki jih predstavljajo predvsem puščice in denarnice so izdelali tudi mlajši učenci. Tudi oni so precej prispevali pri zbiranju odpadnega jeansa, bili pa so tudi nepogrešljiva pomoč pri izdelavi izdelkov.

Izdelki iz jeansa

3. PROJEKT SOTOČJE TRADICIJE IN MODE

OBČINA MEDVODE

Grb občine Medvode

Občina Medvode meji na Mestno občino Ljubljana in je od slovenskega glavnega mesta oddaljena 12 km. Bližnji mesti sta še Škofja Loka in Kranj. Središče občine je ob sotočju rek Save in Sore ter ob stičišču cest, ki vodijo proti Ljubljani, Gorenjski in mednarodnemu letališču Jožeta Pučnika na Brniku. Skozi občino poteka tudi železniška proga Ljubljana-Jesenice-Avstrija. Na površini 78,5 km² v 31 naseljih živi dobrih 16.800 prebivalcev, ki zaradi zaposlitve ali šolanja dnevno večinoma migrirajo v okoliška mesta. Občina Medvode pa ni privlačna zgolj zaradi svoje pestre zgodovine, zanimive geografske lege in znamenitih osebnosti, ki so se rodile v teh krajih, temveč postaja eno privlačnejših turističnih središč, predvsem za domače turiste, točneje prebivalce glavnega mesta Republike Slovenije. Zato lahko tudi trdimo, da so Medvode nekakšna zelena vrata glavnega mesta.

Ker Medvode ležijo na sotočju Save in Sore, je bila za izhodišče grba izbrana vizualizacija sotočja teh dveh rek. Kot nam pove ime, je središče kraja med vodami. Neprimerno bi bilo izhajati iz okoliških družinskih grbov, saj bi ti predstavljali družine, ne pa občine Medvode. Grb, znak, zastava in pečat označujejo pripadnost občini Medvode. Razpoznavni slikovni znak je upodobljen na ščitnem polju. Je v obliki črke Y, ponazarja obliko sotočja. Vsaka od rek je ponazorjena s svojo modro barvo. Barvni trakovi so rahlo upognjeni, tako da ponazarjajo gibanje vode in prispodobo lokacije. Prepletanje ponazarja zlitje ene reke v drugo, kar je razvidno iz prepleta dveh modrih barv.

ZGODOVINA OBČINE MEDVODE

Medvode z okolico so bile naseljene že zelo zgodaj, o čemer pričajo najdbe iz prazgodovinskih gradišč na Smledniškem hribu in v Polhograjskih Dolomitih ter ostanki rimske naselbine in grobov v Medvodah. Po dobi preseljevanja ljudstev so se na tem prostoru ustalila predvsem slovanska plemena, ki pa so po kratkotrajni državni samostojnosti kmalu prešla v okvir bavarske in kasneje karolinške frankovske države. Od tam se je k nam širil vpliv germanskih fevdalcev, saj jim je cesar podeljeval obsežne posesti. Z Medenskega hriba je lep razgled na medvoško kotlino kot tudi proti Ljubljani. To so ugotovili in izkoristili že v 12. stoletju tudi graščaki z Jeterbenka, saj so si vrh izbrali kot strateško točko zaradi nadzora prometa pod hribom.

Večji pomen so Medvode začele dobivati ob koncu petnajstega stoletja, ko je cesar dovolil Kranju, Radovljici in Trziču zgraditi most in pobirati mostnino. V devetnajstem stoletju so v

Medvodah pobirali mitnino, dobili pa so še železniško postajo ter pošto in hranilnico. S tem so bili postavljeni tudi temelji za začetek industrije, ki se je pridružila obratom papirnice v Goričanah, ki je imela mnogo starejšo tradicijo. Pred prvo svetovno vojno je bila v Medvodah ustanovljena tovarna olja, med obema vojnama pa še tekstilna in mizarska tovarna, ki so skupaj z Donitom, ki je nastal po drugi svetovni vojni, predstavljale ogrodje tudi sedanji industriji, z izjemo Goričan skoncentrirani izključno ob sotočju Save in Sore. Večina prebivalstva se je vse do sredine prejšnjega stoletja preživljala s kmetijstvom in gozdarstvom ter čebelarstvom, prej pa še z domačimi obrtni, pa tudi s pridelovanjem lanu in izdelavo platna ter pletenjem kit za slamnike. Nekateri v Medvodah in Polhograjskih Dolomitih so se že v začetku dvajsetega stoletja preizkusili tudi s turizmom. Omeniti velja tudi rudnik svinca in živega srebra v Knapovžah v dolini Ločnice, ki je deloval še po drugi svetovni vojni.

Območje občine Medvode je gosto posejano tako s spomeniki naravne kot kulturne dediščine. Kar štiristo jih je. Med prvimi velja omeniti krajinski park Polhograjski Dolomiti, oazo hribovske ekološke raznolikosti v prostoru med Škofjo Loko in Ljubljano, obrežja rek in potokov, topli vrelec Straža v Pirničah in mlake, predvsem tiste v Hrašah. Medvode so bile že konec 19. stoletja pravi turistični kraj, znan tudi na Dunaju. Gostje pri veleposestniku Jarcu so imeli na voljo zelo lepo urejene apartmaje. Tudi reka Sora je nekoč privabljala številne kopalce. Iz Ljubljane do Kranja pa je v poletnih mesecih vozil posebni kopalniški vlak, ki se je ustavljal tudi v Medvodah.

LOKALNE ZNAMENITOSTI

Medvode so prepričljivo mestece s pestro zgodovino in bogato kulturno dediščino. Te dobrine, podedovane iz preteklosti, Medvoščanom veliko pomenijo in smo ponosni nanje, obenem pa kažejo razvoj kraja čez čas. Mogočni gradovi, številne čudovite cerkve ter kapelice predstavljajo velik del medvoške zgodovine, ki sega v 10. stoletje, ko je bil naš kraj prvič omenjen v razmejitvenih listinah. Starejši prebivalci Medvod se radi ozrejo po preteklosti in v njej vidijo možnosti za nadaljevanje šeg in običajev, obenem pa se nad njimi navdušujejo tudi mladi, ki jim domači kraj veliko pomeni. Mnoga medvoška društva skrbijo za ohranjanje kulturne dediščine in s svojimi prireditvami ponujajo možnost zbiranja enako mislečih, ki se trudijo znanje o življenju v preteklosti ohraniti živo.

Medvode pa se zadnja leta morda še najlažje poistovetijo z bogato in razgibano naravno dediščino. Hribovit svet z ravnino, po kateri sta se razlili reki Sava s sicer umetnim jezerom, in Sora, ki proti sotočju drvi iz Dolomitov, ponuja raznolik prostor mnogim živalim in rastlinam. Ta razgibanost nudi tukajšnjim prebivalcem in obiskovalcem mnogo možnosti za aktivno preživljanje prostega časa v vseh letnih časih. Pozimi tek na smučeh in sankanje, poleti kopanje v rekah in jezeru, rafting ter ribolov, prav v vsakem letnem času pa pustolovce vabijo Polhograjsko hribovje, Šmarna gora, Zbiljsko jezero in Stari grad Smlednik, da se po in ob njih sprehodite ter si privoščite zaslužen oddih. Ob lepem vremenu Medvode privabijo še tako zahtevne popotnike in kolesarje. Okolje prebivalcem pomeni zavetje pred hitrim svetom, v katerem živimo, šolarjem ponuja naravno učilnico, obiskovalcem pa možnost za oddih in rekreacijo.

NAMEN PROJEKTA

Naša glavna ideja pri turistični nalogi je bila ozaveščanje ljudi, da ni treba vseh oblačil zavreči, ampak jih lahko ponovno uporabimo. To smo prikazali tudi na našem turističnem krožku. Najprej smo izbrali jeans, ki ga nismo več potrebovali, nato pa iz njega izdelali različne izdelke. S tem smo reciklirali stari jeans in mu dali novo uporabnost. Ko smo izdelke dokončali, je v šolo prišla naša sokrajanka in nam pokazala tehniko vezenja. Na naše izdelke smo nato izvezli prečudovite motive, kot so Aljažev stolp, občinski grb in drugi simboli, povezani z našim krajem. Glavni namen naše turistične naloge je bil ozaveščanje ljudi, da ni treba vsega zavreči – veliko stvari lahko ponovno uporabimo in jim damo novo življenje. Z našimi izdelki smo prikazali, da tradicijo lahko prikažemo na drugačen način.

IZDELKI IZ JEANSA

Ko smo se odločili, da bomo v projektu sodelovali z oblačili, smo pomislili, katere materiale bi lahko uporabili. Razmišljali smo v smer reciklaže in tako prišli do jeansa. Jeans se nam je zdel uporaben, saj veliko kavbojk zavržemo, namesto, da bi iz njih izdelali nova oblačila.

Začeli smo se pogovarjati kaj bi lahko izdelali iz jeansa. S pomočjo ostalih učencev na šoli smo zbrali neuporabne, premajhne in poškodovane kavbojke in jih predelali v osupljive zgornje kose, krila in modne dodatke. Razmišljali smo tudi o dodatkih za dom-raznolikih blazinah, preprogah ali pa samo o preprosti okrasitvi.

Kmalu smo našli način, kako pravilno uporabiti jeans in v kratkem času je nastalo več izdelkov. Odločili smo se, da izdelke zberemo na kupu in jih preizkusimo, da vidimo kje smo. Od zgornjih kosov smo izdelali t.i. crop tope, okrasili jopice iz jeansa in naredili predpasnike. Izdelali smo tudi krila, kratke hlače in vezli na kavbojke. Od dodatkov smo naredili torbice, denarnice, smrečice, srčke, uhane in tudi plišaste živalice.

Kmalu po začetku izdelovanja smo našli osrednji izdelek naše letošnje naloge in to so postale pentlje.

PENTLJE IZ JEANSA

Videoposnetek za izdelavo pentelj smo po naključju našli na spletnem omrežju Pinterest, preko katerega smo se učili izdelati težje kose oblačil. Nekaj se nas je odločilo, da jih bomo poskušali narediti in rezultati so bili preprosto čudoviti.

Kako izdelati pentlje iz jeansa?

1. Potrebuješ kos jeansa velikosti 60 x 16 cm, en manjši kos velikosti 8 x 6 cm, elastiko ali sponko za lase po izbiri, ravnilo, flumaster in vroče lepilo.

Slika 1

2. Večji kos prepogni po dolžini in 3 cm od roba zariši črto, kot kaže na fotografiji, prav tako označi sredino.

Slika 2

3. Zašij po zarisanih črtah.

Slika 3

4. Tam kjer si označil sredino pusti na vsaki strani 2 cm, da boš lahko obrnil.

Slika 4

5. Ob straneh obreži, tako da pride trapezoid.

Slika 5

6. Jeans obrni in z svinčnikom izostri kote. Prepogni jeans v obliko, ki jo vidiš na fotografiji.

Slika 6

7. Po sredini zašij in nato povleci nitko, da nastane pentlja.

Slika 7

8. Okoli pentlje navij preostanek niti in jo zaveži, da se oblikuje pentlja.

Slika 8

9. Vzemi manjši kos in ga prepogni na četrtine, kot kaže fotografija. Skupaj četrtine zalepi z vročim lepilom. Kos nato ovij okoli pentlje, tam kjer se vidi nit in na zadnji strani zalepi z vročim lepilom. Če želiš zalepi tudi elastiko ali sponko za lase.

Slika 9

10. Tako naj bi izgledal zaključni izdelek.

Slika10

Take pentlje smo izdelali.

Slika 11

Slika 12

Slika 13

VEZENJE

Ker smo si želeli, da bi naše kreacije imele tudi nekaj tradicionalnega, smo v šolo povabili bivšo učiteljico matematike, gospo Rozalijo Strojan, da nam je predstavile vezenje in nam pomagala izvesti simbole na izdelke. Povedala nam je da je nagelj najpogostejša vezenina v Sloveniji, zato smo se odločili, da jih bomo nekaj izvezli.

Odločili smo se tudi za lokalne simbole našega kraja kot so Sotočje reke Save in Sore, kar je tudi eden od prepoznavnih znakov naše občine, Aljažev stolp na vrhu Triglava, da se zahvalimo Jakobu Aljaže, ki je bil naš sokrajan in pa Medvoški lok, ki je most, in je od nastanka prepoznavni znak Medvod.

Vezenje se nam je zdelo zelo zanimivo, saj smo se naučili veliko novega. Zdi se nam, da je pomembno, da združimo sodobnost, tradicijo in lokalnost z našimi izdelki.

Medvoški lok

Aljažev stolp

Sotočje Save in Sore

4. TRŽENJE PRODUKTA

NAČRT OGLAŠEVANJA

Ker smo se letos za naše izdelke, ki smo jih predelali iz odpadnega materiala jeansa in s tem nekaj starega in neuporabnega spremenili v nekaj osupljivo čudovitega ter seveda povsem primerne za nošo tako zelo potrudili in garali z njimi že od začetka tega šolskega leta oziroma natančneje od začetka šolskega leta 2024/2025 si nedvomno zaslužijo oglaševanje in menimo, da bi za njih ljudje morali vedeti.

Zato bomo letos naše izdelke, oglaševali s pomočjo spletne strani TIC-a Medvode (Turistično informativnega centra Medvode), spletne strani in tudi ustanove Kulturnega doma Pirniče, saj se bo tam odvijala naša razstava ter na Instagramu, Facebooku, šolskem časopisu in spletni strani Osnovne šole Pirniče, kjer lahko najdete vse informacije o naši šoli, dogajanju na njej oziroma o dogodkih, ki se tu odvijajo in več. Pri oglaševanju bodo pomagali tudi mediji oziroma socialna omrežja občine Medvode. Vemo, da nam bi bilo oglaševanje našega sodelovanja pri letošnjem projektu mnogo težje brez vseh zgoraj naštetih društev oziroma ustanov ter spletnih strani ali socialnih omrežji in smo neskončno hvaležni za njihovo pomoč.

TIC MEDVODE-TURISTIČNO INFORMATIVNI CENTER MEDVODE

V TIC-u Medvode, ki se nahaja na Cesti komandanta Staneta 2, 1215 Medvode so na voljo vse informacije o Medvodah in okolici, turistični ponudbi in dogajanju. Če vas zanima, kam na izlet, kje kaj dobrega jesti, kje spati ali pa o zgodovini naših krajev se lahko obrnete na TIC Medvode, kjer vam bodo posredovali vse potrebne informacije za obisk občine Medvode

in njene okolice. Na njihovi spletni strani si lahko preberete tudi o turističnih društvih v Medvodah, med njimi tudi o turističnem društvu Pirniče, ki povezuje kraje na Savski terasi pod Šmarno goro-Zgornje Pirniče, Spodnje Pirniče, Vikrče, Verje in Zavrh pod Šmarno goro, njihove ljudi ter običaje. Z rednimi prireditvami ohranja naravno in kulturno dediščino kraja, stare ljudske običaje in tradicijo. Tam si boste lahko prebrali in dobili informacije o našem sodelovanju oziroma o sodelovanju Osnovne šole Pirniče pri 39. tekmovanju Turizmu pomaga lastna glava: Tradicija v trendu.

KUD PIRNIČE-KULTURNI DOM PIRNIČE

Kulturni dom Pirniče je ljubiteljsko kulturno društvo, ki nadaljuje častitljivo tradicijo ljubiteljske kulture in ustvarjalnosti v naših krajih že 90 let. Nahaja se na naslovu Zgornje Pirniče 6, 1215 Medvode.

Društvo je bilo ustanovljeno 7.1.1932, kot Prosvetno društvo za Gorenje Pirniče. V letu 1936 so se društvu priključili še kraji Spodnje Pirniče, Vikrče in Zavrh pod Šmarno goro, društvo pa so preimenovali v Prosvetno društvo Jakob Aljaž. Dejavnosti so se odvijale kar v prostorih osnovne šole v Pirničah vse do leta 1953 in sicer zaradi pomankanja prostora večinoma kar zunaj, na dvorišču šole. Leta 1953 so krajani na pobudo društva iz leta 1947 kar iz lastnih sredstev zgradili dom za namen kulture. Dom so poimenovali Zadružni dom, kot je bila v tistem času navada. Kulturna dejavnost se je tako preselila iz dvorišča osnovne šole v Pirničah na oder v pravo dvorano. Tam se danes odvijajo številne predstave, kulturna srečanja in razstave, med katerimi bo tudi naša razstava oziroma razstava osnovne šole Pirniče, kjer bodo razstavljeni naši izdelki iz jeansa za letošnji projekt Turizmu pomaga lastna glava: Tradicija v trendu.

TRŽENJE ŠE DRUGJE

Pri trženju dogodka nam bodo pomagali tudi Tic, ki bo oglaševal naše ročno izdelane pentlje iz jeansa. V Kulturnem domu nam bodo omogočili razstavo naših izdelkov, ki si jih bodo lahko vsi ogledali. Podprla nas bo tudi Osnovna šola Pirniče, ki bo tržila z našimi izdelki preko Instagrama, Facebooka, šolske spletne strani in v šolskem časopisu. Šola nam bo omogočila, da bomo naše izdelke pokazali na modni reviji. Podprla nas bo tudi občina Medvode v lokalnih revijah in na spletnih straneh občine.

SODELOVANJE NA TURISTIČNI TRŽNICI

Prva promocija našega turističnega dogodka bo na turistični tržnici, ki jo organizira Turistična zveza Slovenije. Na tržnici bomo pokazali naše reciklirane izdelke, ki smo jih ročno sešili iz starih kavbojk in jeansa. Razložili bomo, da ni vseh oblačil treba zavreči in jih poučili o tem kaj lahko naredijo z premajhnimi in neuporabnimi oblačili. Naša tržnica bo temeljila na recikliranju oblačil.

Pridobivanje kavbojk	Akcije za pridobivanje neuporabnih kosov od sokrajanov.
Ostali materiali	Izkupiček od prodaje v TID-u
Promoviranje	Lokalni sponzorji
Material za turistično tržnico	Osnovna šola Pirniče, lokalni sponzorji

FINANČNI NAČRT

Da bo naš projekt potekal brez problemov smo sestavili finančni načrt.

5. ZAKLJUČEK

Naš projekt seznanja ljudi o reciklaži oblačil in podpira ponovno uporabo. Projekt je osredotočen predvsem na jeans oziroma pentlje iz jeansa. Zelo smo ponosni, da lahko na izdelkih pokažemo tudi vezenine. Projekt se nam zdi odlična priložnost, da združimo lokalnost, tradicijo in sodobnost.

6. VIRI IN LITERATURA

<https://beseda.si/obleka-naredi-cloveka-ali-clovek-naredi-obleko/>

<https://knof.si/en/blog/2021/02/19/kaj-je-trajnostna-moda/>

<https://www.leapisani.si/en/jeans/>

<https://lu-jesenice.net/wp-content/uploads/2012/11/obla%C4%8Dila-TV%C5%BDU-Benedik.pdf>

<https://www.tekstilnica.si/2017/05/15/obleka-vec-vem-manj-potrebujem-i/>

<https://www.24ur.com/novice/slovenija/hitra-moda-slovenci-smo-leta-2019-v-povprecju-zavrgli-123-kg-oblacil.html>

<https://www.caszazemljo.si/ekologija/kaksna-je-cena-le-majcke-ki-je-nikoli-niste-oblekli.html>

<https://visitmedvode.si/medvode/tic-medvode>

<https://www.medvode.si/>

<https://kud-pirnice.si/>

Zg. Pirniče, 5. 2. 2024

Soglasje staršev

V okviru Turističnega krožka Mladi turisti, soglašam, da v torek, 6. 2. 2024 ali 13. 2. 2024, učiteljica Tamara Jenko s svojim osebnim avtomobilom odpelje do Gostilne Mihovec ali do toplega izvira Straža mojega otroka _____.

Podpis staršev:

Zg. Pirniče, 14. 2. 2025

Izjava šole

Izjavljamo, da so učenci in starši seznanjeni s potekom 39. državnega festivala Turizmu pomaga lastna glava ter soglašajo z javno objavo rezultatov z imeni in fotografijami sodelujočih.

Mentorica:

Tamara Jenko

Ravnateljica:

Damijana Božič-Močnik